

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Τίτλος:

«Η φύση μάς μιλά. Την ακούμε;»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η φύση μάς μιλά. Την ακούμε;

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρία Τολυμένου

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Τολυμένου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

3^ο Γυμνάσιο Νίκαιας

Χρονολογία

Από 3-4-2013 έως 24-4-2013.

Διδακτική/θεματική ενότητα

Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

9 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Οι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με το περιβάλλον του Wiki, καθώς δούλευαν σε αυτό από την αρχή της χρονιάς στο μάθημα της Πληροφορικής και μετά το πρώτο τρίμηνο και στη Λογοτεχνία.
- Ήταν εξοικειωμένοι με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο ήδη από την αρχή της σχολικής χρονιάς και εργάζονταν σε ομάδες σε αρκετά μαθήματα.
- Οι περισσότεροι –και οπωσδήποτε ένα τουλάχιστον μέλος σε κάθε ομάδα– είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο από το σπίτι.
- Γνώριζαν τη χρήση των βασικών προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου και λογισμικού δημιουργίας παρουσιάσεων. Χρειάστηκε να εγγραφεί τουλάχιστον ένας μαθητής από κάθε ομάδα στο πρόγραμμα δημιουργίας κόμικ, το [Comicstripcreator](#), ώστε να δημιουργήσει κάθε ομάδα το κόμικ της.
- Στην αίθουσα του τμήματος είχαμε σύνδεση με το διαδίκτυο, καθώς υπήρχε διαδραστικός πίνακας.
- Το εργαστήριο πληροφορικής ήταν διαθέσιμο όλες τις διδακτικές ώρες που το χρειαστήκαμε, αφού είχε υπάρξει πρόβλεψη από την αρχή της χρονιάς στο ωρολόγιο πρόγραμμα το συγκεκριμένο δίωρο να διατίθεται για το μάθημα Λογοτεχνίας του τμήματος. Η συνεργασία με τους καθηγητές Πληροφορικής και τον υπεύθυνο του προγράμματος ήταν άριστη.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Τολυμένου, Η φύση μας μιλά. Την ακούμε;, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

—

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο ασχολείται με την κατανόηση της στενής σχέσης ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον και τον άνθρωπο. Οι μαθητές αρχικά μέσα από τις δραστηριότητες –παρακολούθηση βίντεο, δημιουργία συννεφόμεξου– διέκριναν τη μηδαμινή παρουσία της φύσης στο οικιστικό περιβάλλον της πόλης και πόσο αυτή η απουσία επηρεάζει τη ζωή των ανθρώπων. Εντόπισαν, επίσης, τις μορφές καταστροφής της φύσης και την πρόκληση περιβαλλοντικών προβλημάτων. Τα στοιχεία της φύσης που πρωταγωνιστούν στα λογοτεχνικά κείμενα έγιναν οι οδηγοί τους στην πορεία συνειδητοποίησης της στενής σχέσης φύσης-ανθρώπου, του προβληματισμού και της στάσης που ανέπτυξαν στη συνέχεια. Η προσέγγιση αυτή στάθηκε για αρκετούς μαθητές αφορμή να ευαισθητοποιηθούν και ενεργοποιηθούν για την αντιμετώπιση της προβληματικής σχέσης του σύγχρονου ανθρώπου με τη φύση.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η θεματική ενότητα «Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον» προσφέρεται για την κατανόηση της στενής σχέσης ανάμεσα στη φύση και στον άνθρωπο· μια σχέση που δε γίνεται πάντα πλήρως αντιληπτή, αφού η λειτουργία της φύσης, ως τροφοδότη κυρίως, εκλαμβάνεται ως κάτι αυτονόητο, ιδιαίτερα στην εποχή μας. Τα λογοτεχνικά κείμενα έδωσαν το έναυσμα για να αναπτυχθεί προβληματισμός για την πορεία της σχέσης αυτής, για επιλογές του ανθρώπου που δείχνουν τον σεβασμό του προς τη φύση, αλλά ενίοτε και την αδιαφορία του για τη ζωοποιό της δύναμη, αδιαφορία που φτάνει μέχρι την εκμετάλλευση και την καταστροφή της.

Μέσα από δραστηριότητες προσπαθήσαμε να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές για ένα θέμα που αφορά και τη δική τους ζωή. Για αυτό και όλες ήταν ενταγμένες σε ένα πρόγραμμα δράσης του σχολείου για ενημέρωση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η λογοτεχνία τούς μίλησε για τη ζωή γύρω τους, οι μαθητές κλήθηκαν να την “ακούσουν” και να “συνομιλήσουν” μαζί της, ενώ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

η διδάσκουσα προσπάθησε να τους βοηθήσει να εκφράσουν τον προβληματισμό τους και να δραστηριοποιηθούν.

Το ηλεκτρονικό περιβάλλον του Wiki ήταν ένα πρόσφορο συνεργατικό μέσο για αυτήν τη σταδιακή προσέγγιση του θέματος. Κάθε ομάδα είχε τον δικό της χώρο –φάκελο και σελίδες– με απώτερο στόχο να καταγραφεί η εξελικτική και συνεργατική πορεία των δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, μέσα από τη γνωριμία με τους λογοτεχνικούς τρόπους των κειμένων, τον σχολιασμό και την παρότρυνση για ενσωμάτωσή τους στα κείμενα των ίδιων των μαθητών προσπαθήσαμε να γίνει το Wiki ένα είδος εργαστηρίου της κάθε ομάδας, ευελπιστώντας να λειτουργήσει και ως χώρος μαθητείας για μεταγενέστερες δραστηριότητες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώξαμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να κατανοήσουν την αποξένωση του ανθρώπου της εποχής μας από τη φύση,
- να συναισθανθούν τα αισθήματα ευφορίας και ικανοποίησης που δημιουργεί η επαφή με τη φύση, αλλά και την απογοήτευση μπροστά στην καταστροφή της και έτσι να προβληματιστούν για τη δική τους δραστηριοποίηση.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώξαμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να γνωρίσουν τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς στις ιστορίες τους. Δημιουργήσαμε ένα εικονικό εργαστήριο για κάθε λογοτέχνη και τους ζητήσαμε να καταγράψουν τους ιδιαίτερους τρόπους γραφής με τους οποίους δημιουργούν κείμενα που μοιάζουν με παραμύθι –πρώτη φράση, επιμύθιο, επαναλήψεις, ασύνδετο σχήμα– και να αποκωδικοποιήσουν τον ρόλο τους στη δημιουργία του συγκεκριμένου κειμενικού είδους,
- να εντοπίσουν τις αφηγηματικές τεχνικές και τον ρόλο τους, τον αφηγητή και τη σχέση του με την ιστορία που παρουσιάζεται, στοιχεία ύφους –χιούμορ,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

προτροπές– και στοιχεία στιχουργικής –στροφές, στίχοι, ομοιοκαταληξία–, προκειμένου να κατανοήσουν, αφενός, ότι οι επιλογές αυτές συντελούν στην κατασκευή μιας ιστορίας με συγκεκριμένο ύφος και αφετέρου ότι κάθε συγγραφέας χρησιμοποιεί ορισμένη τεχνική που τον διαφοροποιεί από τους ομότεχνούς του.

Γραμματισμοί

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώξαμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εμπλακούν σε δραστηριότητες δημιουργικής γραφής, καθώς προχώρησαν στη συγγραφή κειμένου, χρησιμοποιώντας μάλιστα τους λογοτεχνικούς τρόπους που εντόπισαν σε ορισμένα από τα κείμενα. Η συγγραφή ιστοριών βασίστηκε στη συνεργατική γραφή και σε μεγάλο βαθμό έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε η σκέψη του ενός μαθητή να τροφοδοτεί τη σκέψη του επόμενου δημιουργού της ιστορίας σε κάθε ομάδα,
- να είναι σε θέση να αιτιολογούν τις επιλογές τους στη συγγραφή των ιστοριών τους ως προς τα λογοτεχνικά μέσα, ανάλογα με το ύφος που επιθυμούσαν να προσδώσουν στο κείμενό τους, ώστε να κατακτήσουν μεταγνωστικές δεξιότητες,
- να συνειδητοποιήσουν τη συμπληρωματική λειτουργία του λόγου, του ήχου και της εικόνας στη δημιουργία μιας εικονογραφημένης ιστορίας, αφού τα πολυτροπικά κείμενα και τα υπερκείμενα είναι οι εκδοχές κειμενικών ειδών που συχνά συναντούν στην καθημερινότητά τους,
- να αντιληφθούν ότι η λογοτεχνία αντλεί το υλικό της από την πραγματική ζωή και κάθε λογοτεχνικό έργο αποτελεί την εκδοχή του δημιουργού του (ενδεικτική η διαφορετική αντίδραση του Γκάτσου και του Γκανά απέναντι στην καταστροφή του περιβάλλοντος),
- να εξοικειωθούν με ένα ηλεκτρονικό συνεργατικό περιβάλλον εργασίας και μάθησης, στο οποίο είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν κοινούς

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

προβληματισμούς, να ανταλλάζουν απόψεις και να παραγάγουν κείμενα δουλεύοντας συνεργατικά,

- να αναπτύξουν πρωτοβουλίες και να εμπλακούν σε καταστάσεις που προάγουν την ενεργητική συμμετοχή τους στην επεξεργασία πληροφοριών και στην επικοινωνία τους με δημόσιες υπηρεσίες.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες σε όλες σχεδόν τις δραστηριότητες του σεναρίου. Οι ομάδες ήταν αυτές στις οποίες οι μαθητές εργάζονταν από το προηγούμενο τρίμηνο στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Μόνο στο πρώτο φύλλο εργασίας της Β΄ φάσης υπήρχε ατομική δραστηριότητα δημιουργικής γραφής, σύμφωνα με την οποία κάθε μαθητής έπρεπε να γράψει τη δική του συνέχεια σε μια ιστορία που ξεκίνησε όλη η ομάδα στο σχολείο, της οποίας είχαν καθορίσει την υπόθεση, αλλά όχι την πλοκή. Η ατομική αυτή εργασία είχε στόχο την προσωπική εμπλοκή κάθε μαθητή και την καταγραφή των ιδεών του, όμως το τελικό αποτέλεσμα, η ιστορία στο σύνολό της, ήταν προϊόν συνεργασίας.

Σε μεγάλο βαθμό το σενάριο βασίστηκε στη μικτή μάθηση, καθώς πολλές από τις δραστηριότητες ξεκίνησαν στο σχολείο, αλλά ολοκληρώθηκαν και ανακοινώθηκαν στο Wiki του μαθήματος.

Η διδάσκουσα λειτούργησε συμβουλευτικά και παρενέβαινε μόνο όταν ήταν αναγκαίο. Η βοήθεια χρειαζόταν κυρίως σε σημεία που αφορούσαν στην προσέγγιση των αφηγηματικών τεχνικών. Αρκετά συχνά, επίσης, η παρέμβασή της ήταν απαραίτητη για να υπενθυμίζει τις προθεσμίες παράδοσης των εργασιών.

Ως διδακτικές πρακτικές αξιοποιήθηκαν, επίσης, ο καταιγισμός ιδεών στην Α΄ φάση και οι στοχευμένες ερωτήσεις κατά την επεξεργασία των κειμένων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Στο σενάριο επιλέχθηκε να ασχοληθούν οι μαθητές με προβλήματα που συναντούν στο φυσικό και το οικιστικό τους περιβάλλον, καθώς πρόκειται για παιδιά που ζουν σε υποβαθμισμένη περιβαλλοντικά αστική περιοχή και για αυτό κρίθηκε απαραίτητη η άμεση ενεργοποίησή τους στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του σχολείου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάσσεται στη θεματική ενότητα της Α΄ Γυμνασίου «Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον» ([Νέο Πρόγραμμα Σπουδών](#)).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι μαθητές εργάστηκαν στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του [Wiki](#) για το μάθημα της λογοτεχνίας, το οποίο γνώριζαν και στο οποίο είχαν εργαστεί από το προηγούμενο τρίμηνο. Χρησιμοποιήθηκαν μηχανές αναζήτησης, επεξεργαστής κειμένου, λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων και το πρόγραμμα Comicstripcreator για δημιουργία κόμικ.

Επιδίωξη ήταν να αποκτήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ακόλουθες δεξιότητες:

- να αναπτύξουν συνεργασία, να επικοινωνήσουν μεταξύ τους μέσω ασύγχρονης επικοινωνίας και να φτάσουν στη γνώση μέσα από την αλληλεπίδραση,
- να παραγάγουν προσωπικά κείμενα,
- να παρουσιάσουν τα κείμενά τους κάνοντας χρήση νέων τεχνολογιών.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Α΄ Γυμνασίου:

Ίταλο Καλβίνο, [«Μανιτάρια στην πόλη»](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΝΑ Β' Γυμνασίου:

Μιχάλης Γκανάς, [«Στα καμένα»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Ν. Γκάτσος, [«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»](#)

Αρ. Χιόνης, [«Η ομορφιά που γεννιόταν και πέθαινε»](#)

Υποστηρικτικό υλικό/εκπαιδευτικό υλικό

Μη λογοτεχνικά κείμενα

Γιάννης Σ. Παπαδάτος, [«Παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο και περιβαλλοντικά προβλήματα»](#), Πανεπιστήμιο Αιγαίου-Αναμόρφωση Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος ΤΕΠΑΕΣ

Βίντεο

[Ταινία animation *Man* του Steve Cutts](#)

Τραγούδια

[«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»](#), από τον δίσκο *Τα Παράλογα*, στίχοι: Νίκος Γκάτσος, μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, ερμηνεία: Μαρία Φαραντούρη, Νότος, 1976.

[«Στα καμένα»](#), από τον δίσκο *Ρίζε κόκκινο στη νύχτα*, στίχοι: Μιχάλης Γκανάς, μουσική-ερμηνεία: Λαυρέντης Μαχαιρίτσας, EMI, 1993.

Ιστοσελίδες

[Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας](#)

[Εθελοντές Δασοπροστασίας Αττικής](#)

[Αρχαιολογικό Μουσείο Ελευσίνας](#)

[I.M.E.: Κλασική περίοδος: Θρησκεία](#)

[Τα Ελευσίνια Μυστήρια από το Blog Ιερά Οδός](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ Φάση-πριν την ανάγνωση

1^η ώρα

Οι δραστηριότητες της Α΄ φάσης πραγματοποιήθηκαν στην αίθουσα του τμήματος, που διέθετε σύνδεση στο διαδίκτυο· αφορούσαν παρακολούθηση βίντεο και δημιουργία ενός Wordle από την ολομέλεια. Η τάξη χωροταξικά ήταν σε μετωπική διάταξη και οι μαθητές ενημερώθηκαν από τη διδάσκουσα για την εκδήλωση που θα γινόταν στο σχολείο για τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας της Μητέρας Γης στις 22 Απριλίου. Για αυτό και στο μάθημα της λογοτεχνίας θα ασχολούνταν με κείμενα σχετικά με το φυσικό περιβάλλον. Επρόκειτο, επομένως, για μια πραγματική περίπτωση της σχολικής ζωής που κινητοποίησε τους μαθητές σε μεγάλο βαθμό και συνέδεσε το μάθημα της λογοτεχνίας με τη ζωή τους εκτός του σχολείου. Η εκδήλωση τελικά δεν έγινε σε επίπεδο σχολείου, λόγω των πολλών εξωδιδασκικών επισκέψεων που είχαν προγραμματιστεί, αλλά έγινε παρουσίαση των εργασιών και συζήτηση κατά το τελευταίο δίωρο της Γ΄ φάσης.

Αρχικά, ζήτησα να ακουστεί η φωνή των παιδιών για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, με αφορμή ένα [βίντεο](#) σχετικό με τη συμπεριφορά του ανθρώπου προς τη φύση το οποίο παρακολούθησαν, όπως προβλεπόταν στο [πρώτο φύλλο εργασίας](#). Η αντίδρασή τους σε όσα παρακολούθησαν καταγράφηκε από τις τετραμελείς ομάδες που δημιουργήθηκαν ανά δύο θρανία, όπως κάθονταν. Ενημερώθηκαν ότι δε θα διατηρούσαμε αυτόν τον χωρισμό στη συνέχεια του σεναρίου, αλλά εκείνη την ώρα εξυπηρετούσε τον σκοπό της συνεργασίας, ακόμη και με συμμαθητές διαφορετικούς από αυτούς με τους οποίους θα δούλευαν μαζί στη συνέχεια. Η διευκρίνιση –υπόσχεση μάλλον– αυτή ήταν απαραίτητη, γιατί υπήρξαν αντιδράσεις, αφού επρόκειτο για ένα τμήμα στο οποίο δε συνεργάζονταν καλά όλοι οι μαθητές μεταξύ τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

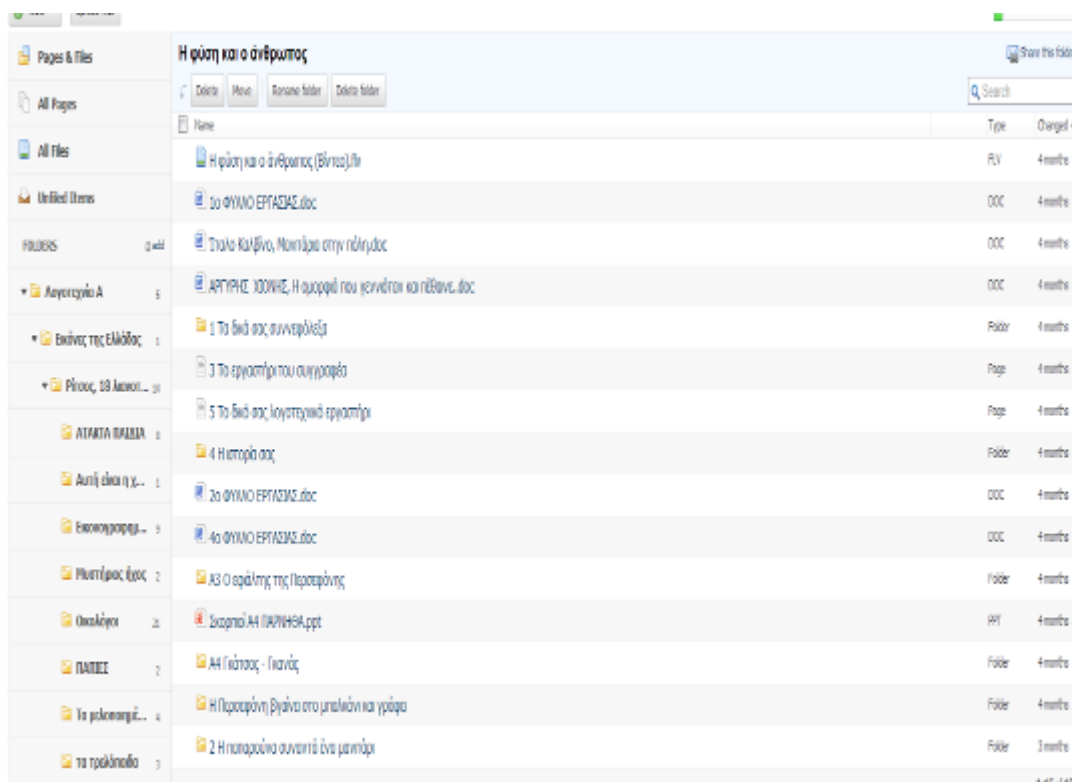
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Στη συνέχεια, με καταιγισμό ιδεών, κάθε ομάδα κατέγραψε λέξεις ή φράσεις που απέδιδαν τις σκέψεις των μελών της. Δημιουργήσαμε με αυτές ένα συννεφόλεξο, προκειμένου να καταγραφεί η άποψη της τάξης. Πριν τελειώσει η ώρα, τούς ενημέρωσα ότι μέχρι την επόμενη συνάντηση θα έπρεπε να έχουν διαβάσει το κείμενο του Ίταλο Καλβίνο «Μανιτάρια στην πόλη» από το σχολικό τους βιβλίο και το κείμενο του Αργύρη Χιόνη «Η ομορφιά που γεννιόταν και πέθαινε», που τους δόθηκε σε φωτοτυπία. Και τα δύο κείμενα βρίσκονταν επίσης αναρτημένα στο Wiki.

Εικόνα 1: Συνολική εικόνα των αναρτήσεων

Β' Φάση, κατά την ανάγνωση (6 διδακτικές ώρες)

2^η-3^η ώρα (συνεχόμενες)

Το δίωρο πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο πληροφορικής και οι μαθητές ήταν χωρισμένοι σε τέσσερις ομάδες των έξι μαθητών. Οι ομάδες ήταν οι ίδιες στις οποίες δούλευαν και κατά το προηγούμενο τρίμηνο. Τους δόθηκε το [δεύτερο φύλλο](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

εργασίας –κοινό για όλες τις ομάδες– φωτοτυπημένο, ενώ μπορούσαν να το βρουν αναρτημένο και στο Wiki, στο οποίο έπρεπε να αναρτήσουν τις απαντήσεις στις δραστηριότητες του φύλλου. Ο βασικός στόχος ήταν να εντοπίσουν τη δυσαρμονική σχέση του κατοίκου της πόλης με τα στοιχεία της φύσης που συναντά ζώντας σε αστικό περιβάλλον. Φάνηκε ότι σε μεγάλο βαθμό ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε, καθώς τα κόμικς που δημιούργησαν με πρωταγωνιστές τα στοιχεία της φύσης των δύο ιστοριών που είχαν διαβάσει, τα μανιτάρια και την παπαρούνα, απέδωσαν τη δυσαρμονία αυτή. Το κόμικ τούς ήταν πολύ οικείο κείμενο και εργάστηκαν με ενθουσιασμό, καθώς το είχαν δουλέψει και σε προηγούμενες δραστηριότητες από την αρχή της χρονιάς.

★ The Lions, Διάλογος Μανιτάρι-Παπαρούνα.jpg

uploaded by Μ7οιμεπου 4 months, 2 weeks ago

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 2: Τα κόμικς των τριών από τις ομάδες

Σκοπός ήταν να αντιληφθούν τη συνομιλία μεταξύ των κειμένων και μέσα από τη φανταστική συνάντηση που προκύπτει να κατανοήσουν πώς μπορούν να συνομιλούν και οι ίδιοι με τα κείμενα και τους ήρωές τους. Ως βοηθητικό υλικό για τη δημιουργία του διαλόγου μεταξύ των πρωταγωνιστών δόθηκε στο φύλλο εργασίας ένας πίνακας, στον οποίο μπορούσαν να συμπληρώσουν στοιχεία από τη “ζωή” των δύο πρωταγωνιστών στην πόλη. Ως βοηθητικό στοιχείο είχαν ακόμη ένα αρχείο¹ για να καταγράψουν αρχικά τους διαλόγους. Στόχος ήταν να κατακτηθούν μεταγνωστικές

¹ Βλ. [Παράρτημα](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

δεξιότητες σε σχέση με το πώς κατασκευάζουμε μια ιστορία και πώς δημιουργούμε διάλογο μεταξύ των ηρώων. Σε κάθε ομάδα ορίστηκε ο υπεύθυνος που θα έκανε την ανάρτηση του κόμικ στην αντίστοιχη σελίδα της ομάδας στο Wiki. Τελικά, όμως, μόνο μία ομάδα πραγματοποίησε μόνη της την ανάρτηση, τα κόμικς των άλλων αναρτήθηκαν από τη διδάσκουσα.

Καθώς τα κείμενα οδήγησαν τα παιδιά σε σκέψεις και προβληματισμό για τη ζωή στην πόλη, η επόμενη δραστηριότητα ήταν να γίνουν και εκείνα λογοτέχνες και να δημιουργήσουν τις δικές τους ιστορίες για μια αναπάντεχη συνάντηση με τη φύση μέσα στην πόλη. Τις ιστορίες θα τις παρουσίαζαν στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τη «Μητέρα Γη». Με στοχευμένες ερωτήσεις στο φύλλο εργασίας τους παρότρυνα να γνωρίσουν και να καταλάβουν τους λογοτεχνικούς τρόπους του Καλβίνο και του Χιόνη και να τους σχολιάσουν στη σελίδα του Wiki «Το εργαστήρι του συγγραφέα», κάτι που θα τους βοηθούσε στη συνέχεια να πατήσουν στα βήματά τους για τη συγγραφή της δικής τους ιστορίας.

Μόνο μία απάντηση αναρτήθηκε εντέλει στο Wiki, λόγω έλλειψης χρόνου, όπως δικαιολογήθηκαν οι μαθητές. Θεωρώ όμως ότι τους αποθάρρυναν –και ίσως τους αποπροσανατόλισαν– οι πολλές δραστηριότητες του φύλλου εργασίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι μαθητές είχαν στο φύλλο εργασίας οδηγίες που θα τους βοηθούσαν στη συνεργατική γραφή της ιστορίας, τους παρότρυνα δε να χρησιμοποιήσουν κάποιους από τους λογοτεχνικούς τρόπους των δύο συγγραφέων και να αιτιολογήσουν τη χρήση τους στη σελίδα «Το δικό σας λογοτεχνικό εργαστήρι» στο Wiki. Οι δραστηριότητες αυτές ξεκίνησαν στο εργαστήριο και ολοκληρώθηκαν σε εξωδιδασκτικό χρόνο. Πριν το τέλος της δεύτερης ώρας του δίωρου, τους ζήτησα να συμφωνήσουν με ποια σειρά θα έγραφε ο καθένας στη συνεργατική ιστορία, την οποία και κατέγραψαν στο τετράδιό τους. Συμφώνησαν, επίσης, για το χρονικό περιθώριο που είχε ο κάθε ένας για να γράψει. Γνώριζαν ότι μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οποιονδήποτε υπολογιστή του σχολείου ήταν διαθέσιμος, ή του εργαστηρίου ή των διαδραστικών πινάκων ή του γραφείου των καθηγητών.

Ενδεικτικά παρουσιάζονται στη συνέχεια δύο από τις ιστορίες:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

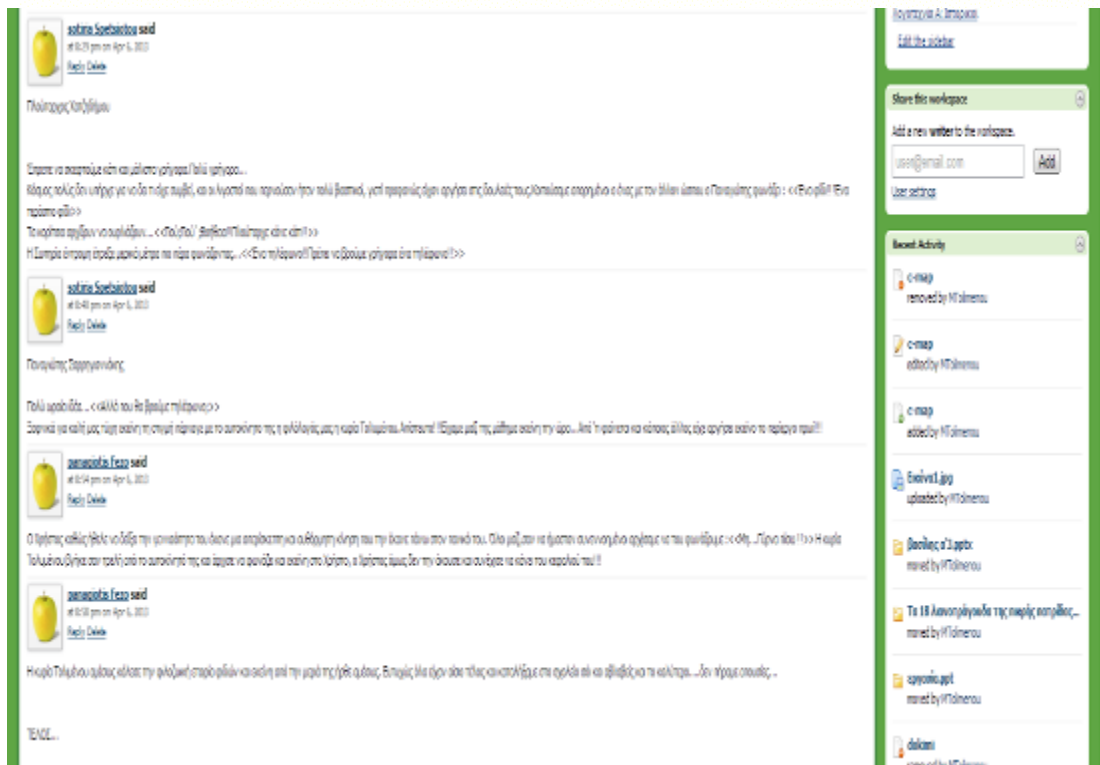

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

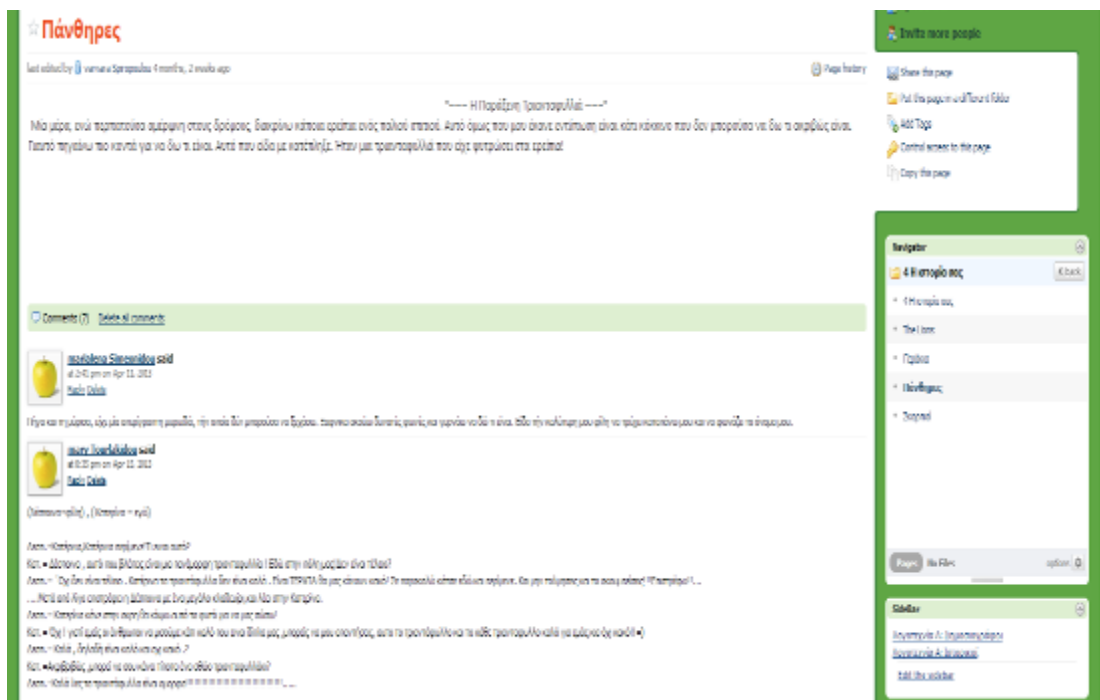
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 3: Η ιστορία της ομάδας "Σκορπιοί"

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

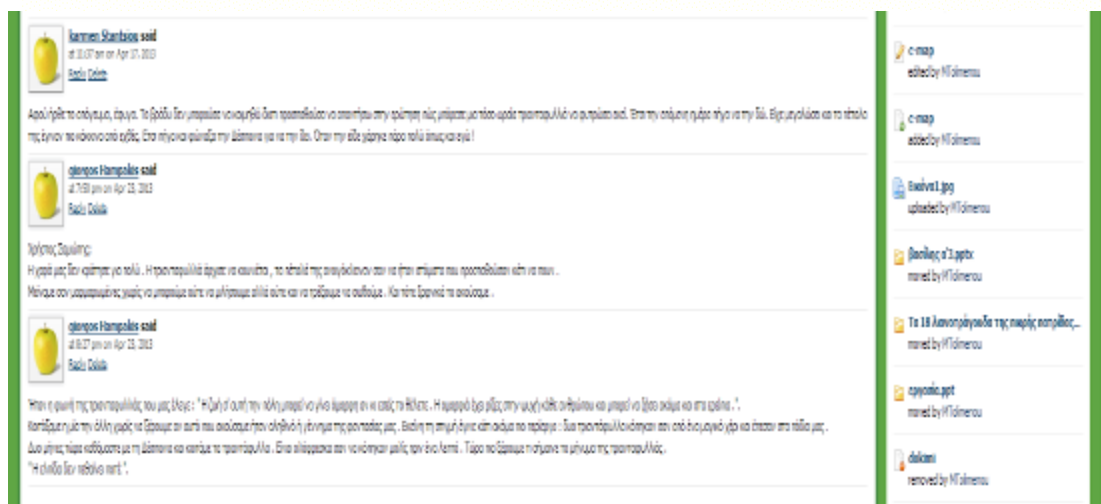

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 4: Η ιστορία της ομάδας "Πάνθηρες"

4^η-5^η ώρα (συνεχόμενες)

Οι μαθητές εργάστηκαν και πάλι στο εργαστήριο πληροφορικής. Τους δόθηκε το [τρίτο φύλλο εργασίας](#), κοινό για όλες τις ομάδες, με θεματικό άξονα την εικόνα της φύσης πριν και μετά από μια καταστροφή της και τη στάση των δύο ποιητών, του Γκάτσου και του Γκανά, των οποίων τα ποιήματα δόθηκαν προς μελέτη. Το φύλλο εργασίας ήταν αναρτημένο στο Wiki²· επίσης, δόθηκε στους μαθητές και σε φωτοτυπία, η οποία περιελάμβανε τα ποιήματα. Κατέγραψαν στον πίνακα του φύλλου εργασίας λέξεις και φράσεις σχετικά με την εικόνα της φύσης που απέδιδαν τα ποιήματα, ενώ, στη συνέχεια, έπρεπε να αποδώσουν την εικόνα αυτή ως εικονογραφημένη ιστορία σε αρχείο παρουσίασης. Θα χρησιμοποιούσαν τον λόγο των ποιητών σε συνδυασμό με εικόνες που θα επέλεγαν από προτεινόμενες ιστοσελίδες ή και από δικές τους φωτογραφίες και βίντεο με τις μελοποιήσεις των στίχων των δύο ποιητών². Στόχος ήταν να αντιληφθούν τη σημασία της συμπληρωματικής λειτουργίας των διαφορετικών μέσων στην απόδοση νοήματος.

Βέβαια, στο φύλλο εργασίας τους ζητούσα να εξηγούν στο Wiki για ποιο λόγο επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν τα συγκεκριμένα μέσα για τη δημιουργία της

² Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων τον υποφάκελο istoria_se_ppt.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

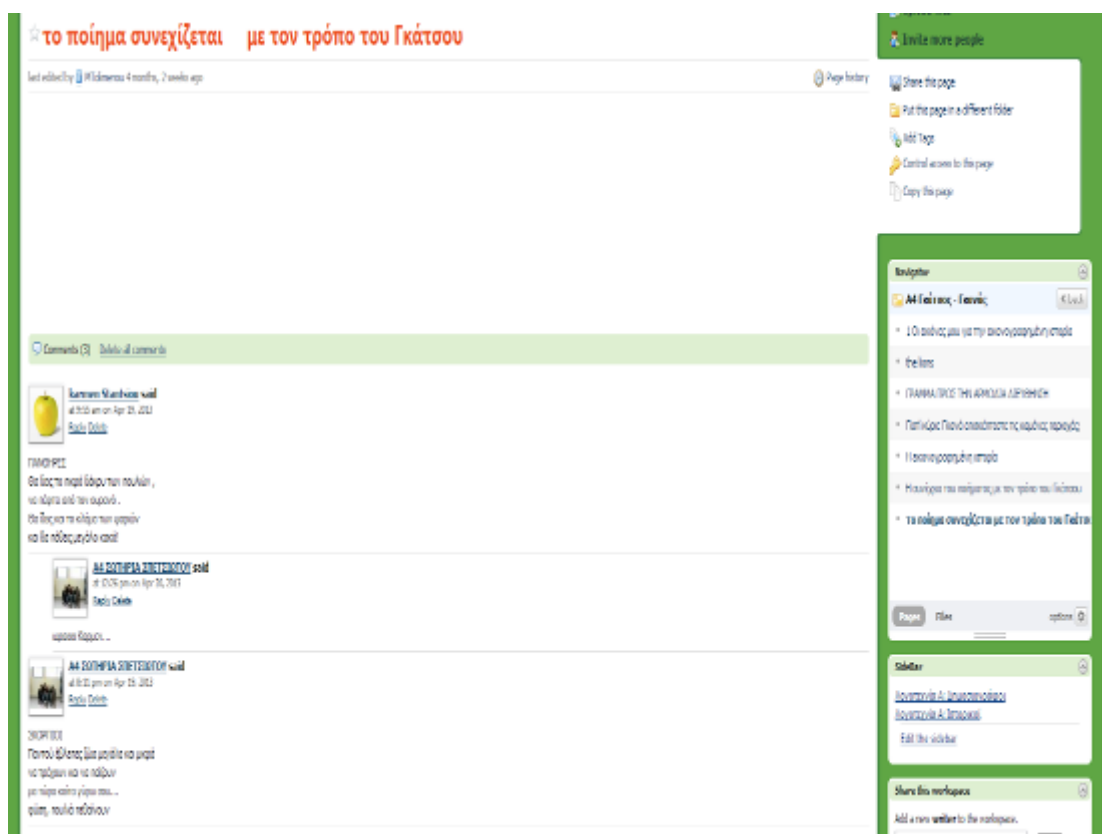
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εικονογραφημένης ιστορίας τους. Αυτή η δραστηριότητα, ωστόσο, δεν έγινε από καμία ομάδα.

Η επόμενη δραστηριότητα αφορούσε στη διαφορετική αντίδραση του Γκάτσου και του Γκανά στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Και πάλι με μια δραστηριότητα δημιουργικής γραφής προχώρησαν στη συγγραφή της συνέχειας του ποιήματος του Γκάτσου, με την οδηγία μάλιστα να τη γράψουν «με τον τρόπο του Ν. Γκάτσου», προκειμένου να ασκηθούν σε περιορισμούς σε επίπεδο μορφής, γνωστούς τους ήδη και από το Δημοτικό, και συγκεκριμένα στη φόρμα της στροφής, του στίχου και της ομοιοκαταληξίας. Στόχος εδώ ήταν να αντιληφθούν τη σχέση αυτών των μορφικών χαρακτηριστικών με τη συγκεκριμένη μελοποίηση³.

Εικόνα 5: Η συνέχεια του ποιήματος του Ν. Γκάτσου από τους μαθητές

³ Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το αρχείο efialths_persefonhs_synexeia.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Για να κατανοήσουν τη στάση του Γκανά, τους ζήτησα να την αποδώσουν με τα δικά του λόγια, ως συνέχεια μιας συνέντευξης που έδωσε ο ποιητής σε μαθητές, σχετικά με την αφορμή γραφής του συγκεκριμένου ποιήματος. Στο συνταγμένο σενάριο αναφερόταν ότι «η επιλογή της συνέντευξης αυτής υπαγορεύτηκε και από την επιδίωξη να αντιληφθούν οι μαθητές ότι ένας ποιητής είναι ένα πρόσωπο που ζει δίπλα μας, συνδιαλέγεται μαζί μας και πολύ περισσότερο με μαθητές που ζητούν να ακούσουν την άποψή του». Όντως κατά την εφαρμογή οι μαθητές σχολίασαν πολύ θετικά το γεγονός ότι ο ποιητής απάντησε σε ερωτήσεις μαθητών και ότι τον απασχολούν θέματα της καθημερινότητας.

6^η-7^η ώρα (συνεχόμενες)

Τις δύο τελευταίες ώρες της Β' φάσης έγινε η παρουσίαση των εργασιών των ομάδων στο εργαστήριο πληροφορικής. Η παρουσίαση έγινε από όλα τα μέλη της ομάδας, σύμφωνα με τη σειρά που είχαμε συμφωνήσει.

Η αξιολόγηση έγινε με μορφή συζήτησης, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι μαθητές. Γνώριζαν ότι μπορούσαν ελεύθερα να σχολιάσουν τις εργασίες των συμμαθητών τους. Η αλήθεια είναι ότι ορισμένοι κινήθηκαν στην αξιολόγησή τους ανταγωνιστικά προς τους συμμαθητές τους και δεν μπόρεσαν να είναι αντικειμενικοί στις απόψεις τους.

Γ' Φάση, μετά την ανάγνωση

8^η-9^η ώρα (συνεχόμενες)

Η ευαισθητοποίηση των μαθητών για τη σχέση του ατόμου με το φυσικό περιβάλλον ολοκληρώθηκε με την [τελική τους δραστηριότητα](#) (4^ο φύλλο εργασίας), στην οποία τους ζητήθηκε να διατυπώσουν τις προτάσεις τους προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Σε αυτήν τη δραστηριότητα έπρεπε με τη φωνή ενός από τους ήρωες των κείμενων που μελέτησαν, και συγκεκριμένα της Περσεφόνης, να προτείνουν τρόπους για την αντιμετώπιση της καταστροφής της φύσης. Μπορεί βέβαια να δώσαμε έτσι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μια άλλη τροπή στο ποίημα, διαφορετική από εκείνη του ποιητή-δημιουργού του, υπαγορεύθηκε όμως από την ανάγκη να αναλάβουν οι μαθητές ενεργό ρόλο, κάτι που συνάδει περισσότερο και με το κλίμα διεκδίκησης της προστασίας της ζωής τους που αρμόζει στην εποχή μας.

Η δραστηριότητα ζητούσε να σταλεί η επιστολή στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Δεν έγινε όμως κάτι τέτοιο, γιατί ο φόρτος εργασίας των τελευταίων ημερών στο σχολείο ήταν μεγάλος. Η παρουσίαση των προτάσεων έγινε τη δεύτερη ώρα της Γ΄ φάσης, κατά την οποία κάθε ομάδα συνέταξε το ηλεκτρονικό μήνυμα προς το Υπουργείο. Η αλήθεια είναι ότι ο χρόνος παρουσίασης ήταν πολύ περιορισμένος, γιατί διανύαμε τις τελευταίες μέρες του διδακτικού έτους, και μάλιστα τη συγκεκριμένη μέρα το ωράριο ήταν διακεκομμένο λόγω επίσκεψης στο σχολείο μιας θεατρικής ομάδας. Η παρουσίαση ήταν περισσότερο διεκπεραίωση παρά ουσιαστική συζήτηση και αξιολόγηση των εργασιών των παιδιών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 6: Οι προτάσεις των μαθητών προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(για όλες τις ομάδες)

Ένα από τα θέματα για τα οποία πρόκειται να οργανωθούν εκδηλώσεις στο σχολείο μας, όπως γνωρίζετε, είναι ο εορτασμός της Διεθνούς Ημέρας της «Μητέρας Γης» στις 22 Απριλίου, ημέρα που έχει υιοθετηθεί και από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) και είναι αφιερωμένη στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Κάθε τμήμα του σχολείου θα πρέπει να προχωρήσει σε ορισμένες δράσεις και να τις παρουσιάσει εκείνη την ημέρα.

Πώς θα σας φαινόταν το τμήμα σας να ασχοληθεί στο μάθημα της λογοτεχνίας με κείμενα σχετικά με το περιβάλλον; Νομίζω ότι οι λογοτέχνες με την ιδιαίτερη ευαισθησία που τους χαρακτηρίζει έχουν πολλά να πουν και να σας δώσουν ιδέες.

Τα λογοτεχνικά κείμενα:

- 🔔 θα δώσουν αφορμή να γνωρίσετε το περιβάλλον γύρω σας –το οικιστικό και το ευρύτερο φυσικό– και τη σχέση σας με αυτό,
- 🔔 θα σας βοηθήσουν να παρουσιάσετε τους προβληματισμούς σας αλλά κυρίως
- 🔔 να διατυπώσετε τις προτάσεις σας για να ζήσουμε φιλικά προς αυτό.

Πριν ακούσουμε όμως τη φωνή των λογοτεχνών, ας δούμε τι έχετε εσείς πρώτοι να πείτε για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, για όσα ζείτε και για όσα ακούτε να γίνεται λόγος.

- Ας παρακολουθήσουμε πρώτα ένα [βίντεο](#), που θέτει πολλά από τα θέματα που αφορούν το φυσικό περιβάλλον και τη σχέση μας με αυτό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εκφραστείτε, λοιπόν! Συνεργαστείτε σε τετράδες, ανά δύο θρανία, έτσι όπως κάθεστε, και συζητήστε για τα περιβαλλοντικά προβλήματα.
 - ✓ Φτιάξτε μια λίστα με λέξεις ή φράσεις που αυθόρμητα σκέφτεστε και είναι σχετικές με φαινόμενα περιβαλλοντικής καταστροφής που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας και με όλα τα αρνητικά που έχουν προκληθεί.
- Τις λέξεις κάθε ομάδα μπορεί να τις καταγράψει εδώ:

και στη συνέχεια, να δημιουργήσετε με τις λέξεις όλων των ομάδων ένα [συννεφόμελο](#) που θα αντιπροσωπεύει την άποψη της τάξης.

- Για αυτό θα σας συμβούλευα να σκεφτείτε καλά όλα τα στοιχεία που αποτελούν το οικοσύστημά μας και να βρείτε λέξεις που αποδίδουν τη σκέψη σας με ακρίβεια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(για όλες τις ομάδες)

- Και η σειρά των λογοτεχνών τώρα! Ας ακούσουμε τι έχουν να πουν. Ετοιμαστείτε να ξεκινήσετε μια συνομιλία μαζί τους μέσα από τα κείμενά τους για να δούμε πώς μπορούν να βοηθήσουν στις δράσεις που έχετε να κάνετε!

Ας ξεκινήσουμε από το πιο κοντινό μας περιβάλλον, **το περιβάλλον της πόλης** και ας ανιχνεύσουμε τη θέση της φύσης μέσα σε αυτό. Βοηθοί μας ο **Ίταλο Καλβίνο** και ο **Αργύρης Χιόνης** που γράφουν ιστορίες για την αναπάντεχη παρουσία μανιταριών και μιας παπαρούνας στο αφιλόξενο περιβάλλον της πόλης.

- Ακούστε τι μας λένε και με τι τρόπους, γιατί θα μπορούσατε και εσείς ως μια πρώτη δράση να δημιουργήσετε ένα κείμενο για μια περίπτωση απρόβλεπτης παρουσίας της φύσης στην πόλη και πώς αυτή σας επηρεάζει.
 - ✓ Βασικοί πρωταγωνιστές στα κείμενά τους είναι τα μανιτάρια και η παπαρούνα. Αν αυτά τα δύο στοιχεία της φύσης μπορούσαν να συναντηθούν, τι θα συζητούσαν για τη ζωή τους στην πόλη και τη σχέση των κατοίκων με τη φύση που αυτά αντιπροσωπεύουν; Παρουσιάστε τη συνάντησή τους με μορφή κόμικ και ανεβάστε τη στη σελίδα του Wiki του μαθήματος «Η φύση μιλά για την πόλη».
 - ✓ Νομίζω ότι θα σας βοηθήσει αν πρώτα εντοπίσετε κάποια από τα υλικά της κάθε ιστορίας:

<i>Βοηθητικά ερωτήματα για τη συζήτηση</i>	<i>Μανιτάρια</i>	<i>Παπαρούνα</i>
Πώς βρέθηκαν στην πόλη;		
Ποια είναι η εικόνα της		

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

πόλης – εντοπίστε και λέξεις ή φράσεις κάθε κειμένου;		
Πώς ζουν οι άνθρωποι στην πόλη αυτή;		
Ποια σχέση έχουν οι άνθρωποι της πόλης με τη φύση;		

Η σειρά σας τώρα! Δημιουργήστε μία ιστορία για μια αναπάντεχη συνάντησή σας με ένα στοιχείο της φύσης μέσα στην πόλη, όπως για παράδειγμα με μια ολάνθιστη νεραντζιά στην κεντρική λεωφόρο, μια κουκουβάγια στην ταράτσα του σπιτιού σας και πόσο επηρέασε τη ζωή σας. Θα σας πρότεινα να δοκιμάσετε να τη γράψετε σύμφωνα με τον τρόπο του Αργύρη Χιόνη ή του Ιταλο Καλβίνο.

- ✓ Παρατηρήστε, λοιπόν, πώς γράφουν τις ιστορίες τους. **Δε μοιάζουν σαν να είναι παραμύθι;** Μπορείτε να χρωματίσετε με την πένα επισήμανσης πάνω στα κείμενα που έχετε σε ηλεκτρονική μορφή ορισμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και να τα χρησιμοποιήσετε και εσείς στη συνέχεια. Σας προτείνω να εντοπίσετε –με διαφορετικό χρώμα το καθένα βέβαια– τα παρακάτω:

- **πώς ξεκινούν** –με ποια φράση– και πώς τελειώνουν τις ιστορίες τους – ιδιαίτερα ο Χιόνης με τα δύο [επιμύθια](#) που γράφει,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **ποιος μιλάει** σε κάθε ιστορία; Έχει κάποιο πρωταγωνιστικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας; Σας φαίνεται το κατάλληλο πρόσωπο να μιλήσει;
 - πού υπάρχει **αφήγηση, περιγραφή και διάλογος** και για ποιον λόγο κάθε φορά,
 - τα σημεία με **χιούμορ** (και στις δύο ιστορίες) για τη ζωή στην πόλη και τις αντιδράσεις των ανθρώπων. Σας φαίνεται **πετυχημένη** η επιλογή ώστε να κάνει εμάς τους αναγνώστες να σκεφτούμε τις περιπέτειες των πρωταγωνιστών από την πιο αστεία τους πλευρά;
 - τα **υποκοριστικά** που δείχνουν την τρυφερή διάθεση για τους πρωταγωνιστές, την παπαρούνα και τα μανιτάρια,
 - τις **επαναλήψεις** του Χιόνη για να δώσει ένταση και έμφαση – ή μήπως σκέφτεστε και κάποιον άλλον λόγο;
- και βέβαια
- τα **ασύνδετα σχήματα**.
- ✓ Τις παρατηρήσεις σας μπορείτε να τις αναρτάτε στο **Wiki** στη σελίδα της ομάδας σας «**Το εργαστήρι του συγγραφέα**», ώστε να τις μελετήσετε στη συνέχεια και να τις αξιοποιήσετε και εσείς στη συγγραφή της δικής σας ιστορίας.
 - ✓ Μπορείτε να **συζητήσετε** την πλοκή και την εξέλιξή της, να την **ξεκινήσετε** στο σχολείο και να **συνεχίσετε** την ιστορία σας γράφοντας ο καθένας το δικό του κομμάτι στην ηλεκτρονική σελίδα στο Wiki του μαθήματός μας.
 - ✓ Συμφωνείτε με ποια σειρά θα γράψει κάθε μέλος της ομάδας, πόσες φορές θα γράψει και τα χρονικά περιθώρια που θα έχει.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- ☛ **ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ!!** Ο καθένας θα πρέπει να συνεχίζει την ιστορία από εκεί που την άφησε ο προηγούμενος!

Η ιστορία σας μπορεί να είναι εντελώς φανταστική –σαν ένα όνειρο– ή και να συνδυάζει στοιχεία φαντασίας και πραγματικότητας –όπως κάνει ο Χιόνης– ή να συμβαίνει στην πραγματική ζωή – όπως του Καλβίνο.

Και μην ξεχάσετε να γράψετε και εσείς τα επιμύθιά σας!

- ✓ Μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε μία σελίδα στο **Wiki** και εσείς που θα είναι

«Το δικό σας λογοτεχνικό εργαστήριο»,

στην οποία θα εξηγήτε σύντομα **ποιους τρόπους** των συγγραφέων μας βρήκατε **κατάλληλους** για το κομμάτι της ιστορίας που γράφετε και **γιατί αποφασίσατε να τους χρησιμοποιήσετε.**

- ✓ Στο κείμενό σας μπορείτε να συμπεριλάβετε **φωτογραφίες, σκίτσα, ζωγραφιές, ήχους, τραγούδια, βίντεο** κι ό,τι άλλο σας φέρει η έμπνευση.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

3^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ο [Νίκος Γκάτσος](#) και ο [Μιχάλης Γκανάς](#) στα ποιήματά τους μας δίνουν την εικόνα της φύσης, όπως ήταν πριν την καταστροφή της, και την εικόνα της μετά την καταστροφή που έγινε με την παρέμβαση του ανθρώπου. Ας δούμε τη φύση από λίγο πιο κοντά. Νομίζω ότι θα σας βοηθήσει να συμπληρώσετε και τον παρακάτω πίνακα με λέξεις και φράσεις των δύο ποιημάτων:

Κείμενα	Η φύση πριν την καταστροφή	Η φύση μετά την καταστροφή
«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»		
«Στα καμένα»		

- Οι λέξεις και οι φράσεις που βρήκατε σίγουρα σας φέρνουν στο μυαλό ορισμένες εικόνες.
- ✓ Πώς θα σας φαινόταν να παρουσιάσετε για κάθε ποίημα την εικόνα της φύσης πριν και μετά την καταστροφή σε **εικονογραφημένη ιστορία** με τους στίχους των ποιητών; Θα είναι άλλος ένας τρόπος να μιλήσετε για τη φύση με τη βοήθεια των λογοτεχνών και να εμπλουτίσετε τη δράση σας ως τμήμα στις εκδηλώσεις του σχολείου. Την εικονογραφημένη ιστορία μπορείτε να τη δημιουργήσετε με λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων.

Πώς θα τη δουλέψετε στο Wiki του μαθήματος;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Κάθε ομάδα δουλεύει στη σελίδα της και συγκεντρώνει εκεί το υλικό της. Εικόνες μπορείτε να βρείτε στο διαδίκτυο ή ακόμα μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και φωτογραφίες που έχετε και εσείς τραβήξει. Αναρτάτε αρκετές από τις φωτογραφίες που βρίσκετε προκειμένου να δημιουργήσετε μία πινακοθήκη, από την οποία στη συνέχεια θα επιλέξετε τις φωτογραφίες που θέλετε για την ιστορία σας. Μπορείτε να αριθμείτε κάθε εικόνα στην ονομασία που της δίνετε. Σας προτείνω να δείτε τις ιστοσελίδες:
 - του [Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας](#), των [Εθελοντών δασοπροστασίας Αττικής](#) –για το ποίημα του Γκανά
 - [του Μουσείου της Ελευσίνας](#), [του ηλεκτρονικού οδηγού του Μουσείου της Ελευσίνας](#), του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού για τα [Ελευσίνια Μυστήρια](#) και το ιστολόγιο http://ieraodo.blogspot.gr/2010/02/blog-post_28.html –για το ποίημα του Νίκου Γκάτσουστις οποίες μπορείτε να βρείτε φωτογραφίες
- Και ακόμα:
- να ακούσετε πουλιά –για να εμπνευστείτε!
 - να δείτε [βίντεο](#) και να [ακούσετε](#) τις [μελοποιήσεις](#) των ποιημάτων
- Επιλέξτε τις εικόνες που θέλετε να χρησιμοποιήσετε στην παρουσίασή σας και εξηγήστε στο πεδίο του Wiki για τα σχόλια γιατί επιλέξατε αυτές τις συγκεκριμένες και όχι άλλες. Έτσι και οι συμμαθητές σας θα καταλάβουν τον τρόπο με τον οποίο εργαστήκατε, ώστε να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα των εργασιών σας.
- Όπως θα παρατηρήσατε, η καταστροφή της φύσης κάνει τους δύο ποιητές να αντιδρούν διαφορετικά. Ας προσπαθήσουμε να καταλάβουμε τη στάση τους, γιατί σίγουρα αυτό θα σας βοηθήσει να σκεφθείτε και τις προτάσεις που θα κάνετε για την προστασία της.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- ✓ Η καταστροφή που είδε ο Γκάτσος γύρω από τον ιερό χώρο της Ελευσίνας τον οδηγεί να απευθυνθεί στην Περσεφόνη και να την προτρέψει:

“στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ μην ζαναβγείς”.

Πώς θα συνέχιζε ο Γκάτσος το ποίημα για να εξηγήσει στην Περσεφόνη γιατί την προτρέπει να παραμείνει στον Κάτω Κόσμο; Μήπως θα σκεφτόταν πώς θα αισθανθεί βλέποντας την καταστροφή γύρω της;

☛ Προσέξτε στο κείμενο που θα γράψετε να κρατήστε τα στοιχεία στιχουργικής που έχει επιλέξει ο Γκάτσος –στίχους, στροφές, ομοιοκαταληξία– ώστε να μπορεί να ενταχθεί ως συνέχεια στη μελοποίηση.

- ✓ Οι καμένες περιοχές πάλι αντί να αποτρέπουν τον Γκανά να τις επισκεφτεί τον κάνουν να θέλει να πάει εκεί «μια κυριακάτικη εκδρομή». Σας φαίνεται αυτή του η επιθυμία ακατανόητη;

- ο Θα μπορούσε ο ίδιος ο Γκανάς να εξηγήσει γιατί θέλει να πάει μια εκδρομή “στα καμένα” σε μια συνέντευξη που έδωσε σε μαθητές τον Απρίλιο του 2011. Διαβάστε το απόσπασμα της συνέντευξης και σκεφθείτε τη συνέχεια της απάντησής του:

15^η ερώτηση: Από πού εμπνευστήκατε το ποίημα «Στα Καμένα»;

Απάντηση Μιχάλη Γκανά: Αφορμή ήταν οι πυρκαγιές του 1992 ή 3. Δεν είχατε γεννηθεί ακόμη... Κοντεύουν 20 χρόνια από τότε

☛ Νομίζω ότι θα σας βοηθήσει να φανταστείτε τα λόγια του αν προσέξετε ιδιαίτερος τις προτροπές που κάνει.

Τις απαντήσεις σας θα τις αναρτήσετε στη σελίδα της ομάδας σας στο Wiki, ώστε να προχωρήσει η συνομιλία που έχετε ξεκινήσει με τα κείμενα και τους δημιουργούς και να σας οδηγήσει στη διαμόρφωση των προτάσεών σας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

➤ Και αφού ολοκληρωθεί η παρουσίαση, μπορείτε να προχωρήσετε στις τελικές σας προτάσεις. Και πάλι αφορμή μας τα δύο τελευταία κείμενα:

✓ Και αν η Περσεφόνη αποφάσιζε “να βγει στο μπαλκόνι του κόσμου” και να διαμαρτυρηθεί για όσα συμβαίνουν στο περιβάλλον; Βοηθήστε την και συντάξτε μαζί της μια επιστολή προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος, η οποία μπορεί να ανακοινωθεί στους συμμαθητές σας κατά την ημέρα παρουσίασης των δραστηριοτήτων κάθε τμήματος. Το κείμενό σας θα το στείλετε στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου μέσα από την [ηλεκτρονική τους σελίδα](#).

- Στην επιστολή αυτή προτείνετε δράσεις που μπορεί να κάνει το σχολείο –όπως π.χ. αναδασώσεις, καθαρισμό ακτών, ανακύκλωση και ό,τι άλλο μπορείτε να σκεφτείτε– για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, με τη βοήθεια και περιβαλλοντικών οργανώσεων, αναφέροντας και ιστοσελίδες για πρωτοβουλίες που λαμβάνουν οι οργανώσεις αυτές ή και άλλοι φορείς για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Τέλος, μπορείτε να αναφερθείτε και σε αλλαγές που σκέφτεστε να κάνετε στον τρόπο ζωής σας ώστε να ζήσετε πιο φιλικά προς το περιβάλλον.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να αποτελέσει την αφορμή για την ενασχόληση των μαθητών και με άλλα θέματα που αφορούν στη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον, όπως η σχέση του με τα ζώα, η έλλειψη ζωτικών φυσικών πόρων (νερό, τροφή), τα οποία συναντάμε σε αρκετά κείμενα της ελληνικής και ξένης λογοτεχνίας.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή φάνηκε ότι η πληθώρα δραστηριοτήτων δυσκόλεψε τους μαθητές, ιδιαίτερα όσους δεν είχαν ακόμη εξοικειωθεί αρκετά με το Wiki, γιατί πολλές φορές μπερδευαν τους φακέλους στους οποίους έπρεπε να αναρτήσουν κάθε απάντηση.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας & της λογοτεχνίας, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας & γραμματείας στην υποχρεωτική εκπαίδευση](#), 2011. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Γίνετε σεναριογράφοι!

Ένα μανιτάρι και μια παπαρούνα συναντιούνται μέσα στην πόλη και συζητούν για τη ζωή τους στην πόλη και τη σχέση των κατοίκων της με τη φύση. Τι λένε;

Φτιάξτε την ιστορία, ώστε να δημιουργήσετε στη συνέχεια ένα κόμικ με το πρόγραμμα [Comic Strip Creator](#). Πολύ βοηθητικό θα είναι να συμπληρώσετε πρώτα τον παρακάτω πίνακα.

	1 ^ο καρτέ	2 ^ο καρτέ	3 ^ο καρτέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			